

Kulturhistoriskt intressanta gravvårdar på Virsbo kyrkogård

Anteckningar från en kyrkogårdsvandring med Laila Axelsson, Inge Larsson och Bengt Antonsson från Ramnäs-Virsbo Hembygdsförening och kyrkväktare Eva Björk från Ramnäs församling den 19 september 2013.

Virsbo begravningsplats invigdes den 30 augusti 1920. Gravskicket har under åren ändrats mycket litet, yrkestitlar finns endast på ett fåtal. Virsbo Bruk tillverkade och marknadsförde över hela landet smidda gravkors och gravgrindar under åren 1921 – 1940. De hade ritats av mångåriga chefen för smedja och verkstad, Carl Bard, efter skisser av Herman Lagercrantz och smitts av klensmeden Knut Stockselius och hans hjälpsmeder. Samtliga sex bevarade gravkors på Virsbo kyrkogård finns med nedan med nummer från 1923 års katalog.

Vi har valt gravvårdar som representerar personer med olika bakgrund och skilda yrken i Virsbo. Några har eftermälen i arkiv och finns omskrivna i litteratur, flera i Bengt Antonssons Brukskamrarnas Virsbo som nedan förkortas BW.

Gravnummer GK 112-113

Hustrun Hedvig Charlotta **Abrahamsson**, 1870-1927

P. A. Abrahamsson, 1865-1948

Per August tillhör en stor Virsbosläkt och var landbonde på Lingärdet. Lingärds-Heddass livsgärning har behandlats av en studiecirkel och sonen Erik har skrivit om sina föräldrar, bevarat i Virsbo historiska arkiv.

Omskriven i BW sid 75.

Per Augusts far, Abraham Persson var landbonde på Skrambo, begravd under gravkors, GK 80.

Gravnummer GK 31

A G Andersson

Gravkors nr 5 i Virsbos katalog.

Anders Gustav var landbonde på Vikmuren

Gravnummer GK 52-53

Byggmästare Per *Axel* Augustsson, 1878-1948

Hilda Kristina Augustsson, 1882-1931

Sigrid Maria Augustsson, 1894-1962

Byggmästaren ansvarade för Brukets byggnadsavdelning och byggde Fribaptisternas Kapell och Virsbo kyrka. Han donerade hembygds museet Bockmora , hade finska krigsbarnet Ritva Bergqvist.

Gravnummer GK 147-148

Befallningsman Robert Ludvig Hagman, 1873-1947

Maria Teresia Hagman, 1876-1943

Helge Ludvig Hagman, 1917-1996

Svea Dorotea Hagman, 1915-1998

Helga Maria Teresia Sandberg, 1917-2011

Befallningsman ansvarade för lantbruksförvaltningen på större gårdar, Robert tjänstgjorde vid Herrgården, (Hörnsjö)Forss och Felingen. Han skrev dagbok åren 1905 till 1922.

Helge och Helga var tvillingar.

Omskriven i BW sid 225.

Gravnummer AF 244

Sven Ferdinand Hedlund, 1914-1988

Ebba Kristina Hedlund, 1913-1991

Sven startade egen verkstad 1947, som fortfarande drivs.

Gravsten i röd Bohusgranit.

Gravnummer GK 48-49

Hugo Mauritz Helenius, 1866-1950

Maria Augusta Helenius, född Karlsson, 1878-1941

Maria, född Karlsson, var mamsell

(husföreståndarinna) hos Herman och Hedvig

Lagercrantz. Hugo var verkstadsarbetare.

Gravkors nr 7 i Wirsbos katalog, något förändrad.

Gravnummer F 66

Johannes Jansson, 1887-1967

Anna Olivia Jansson, 1885-1978

Olov Eriksson, 1921-1980

Maj Eriksson, 1914-2003

Gnarp-Johannes var sjätte landbonden i samma släkt på Gnarp.

Omskriven i BW sid 64.

Maj Eriksson var Johannes dotter, tog över arrendet.

Gravnummer GK 160-161

Josef Emanuel **Johansson**, 1885-1947

Elin Elisabet **Johansson**, 1893-1986

(Kri)*Stina* Elisabet **Norling**, 1922-1992

Nils Olof **Norling**, 1920-2001

Elin var den första kvinnliga industriarbetaren i Virsbo, på Rördetaljen. Mångårig vaktmästare i Missionshuset. Hennes livsgärning har behandlats av en studiecirkel, bevarad i Virsbo historiska arkiv.

Omskriven i BW sid 70.

Gravnummer GK 78-79

Folkskolläraren Nils Karlsson, 1882-1971

Lärarinnan Lydia Vilhelmina **Karlsson**, 1890-1923

Anny Desideria **Karlsson**, 1897-1989

Gravnummer GK 121-122

Johan **Viktor Larsson**, 1863-1949

Emma Vilhelmina Larsson, 1865-1935

Viktor var tegelslagare och bas på tegelbruket.

Herman Teodor **Larsson**, 1893-1982

Märta Augusta Larsson, 1894-1984

Herman var Viktors son, mångårig kyrkväktare i Virsbo kyrka, Inge Larssons farbror.

Gravnummer A 336-337

Paraske Makarov, född Jerokova, 1908-1978.

Simo Makarov, 1905-1989.

Simo med makan Paraske kom till Virsbo från ryska Karelen.

Gravstenen har grekiskt-ortodoxt kors, det enda på kyrkogården. Kanske vilar här fler trosfränder bland de finska invandrarna.

Gravnummer F246-247

Otto Navratil 1922-1987

Otto kom till Virsbo från Österrike, ursprungligen Tjeckien.

Gravnummer FK 123

Franziska Navrátil 1920-1957

Ottos första hustru

Gravnummer GK 40

Anna Charlotta **Nilsson**, 1862-1933

Mamsell (husföreståndarinna) hos Herman och Hedvig Lagercrantz.

Gravnummer GK 72-73

Bruksförvaltaren August Valfrid Palmér, 1863-1938

Ester *Elisabet* Palmér, 1885-1971

Märta Elisabet Palmér, 1911-1982

Bruksförvaltare var titel på brukens högste chef eller närmaste man under brukspatron.

Gravnummer GK 80

Abraham Persson, 1833-1921

Landbonde på Skrampbo. Sonen Per August var landbonde på Lingärdet, begravd i GK 112-113.

Gravkors nr 15a i Wirsbos katalog.

Gravnummer GK 95

Hustrun Anna Matilda **Pettersson**, 1872-1921, Nordanö

Maken, landbonden Johan Pettersson, 1872– 1953 begravdes i A183, nu återlämnad.

Gravkors nr 5 i Wirsbos katalog.

Gravnummer GK 30

Trotjänarinnan Anna Pettersson, 1840 -1921.

Barnjungfrun Gamla Anna var hos familjen Herman och Hedvig Lagercrantz från 1894 fram till sin död.

Gravkors nr 5 i Wirsbos katalog.

Omskriven i BW sid 87

Omtalad i flera intervjuer, bevarade i Wirsbo historiska arkiv med medlemmar i familjen Lagercrantz.

Gravnummer GK 1-2

Herman Ludvig **Qvarfoth**, 1896-1959

Frida Erika Qvarforh, 1894-1938

Ellen Maria Qvarfoth, 1898-1984

Herman var förman i Verktygsavdelningen och tillhörde en stor smedsläkt i Virsbo.

Alrik Qvarfoth har berättat om uppväxten på Virsbo under 1880-talet, bevarad i Wirsbo historiska arkiv.

Georg Qvarfoth, född 1886-01-03 och avliden 1918-10-20, begravdes på kyrkogården i Ramnäs. När gravrätten återlämnades togs gravkorset, nr 6 i Wirsbos katalog, till Lagercrantzka Minnesrummet i Vita magasinet.

Gravnummer GK 181

Knut Vilhelm **Stockselius**, 1884-1948

Klara Sofia Stockselius, 1872-1952

Klara Elisabet Pettersson, 1909-1982

Skicklig klensmed, en av utsmyckarna av Virsbo kyrka 1936 – 37.

Gravnummer GK 19

Karolina Södergren, 1840-1923

Karolina var sömmerska.

Gravkors nr 10 i Wirsbos katalog.

Gravnummer GK 182

Johan Rickard Wickholm, 1874-1943

Hilma Augusta Wickholm, 1880-1954

Wickholm är en stor smedsläkt i Virsbo

Gravnummer GK 9-10

Per **August Öhlin**, 1859-1944

Anna Charlotta Öhlin, 1857-1925

Edit Charlotta Öhlin, 1890-1938

Anna Maria Öhlin, 1893-1955

August var kusk hos Herman och Hedvig Lagercrantz,
omskrivet i BW sid 72

Edit Charlotta var slöjdlärare

Anna Maria var småskollärare

Gravnummer GK 88-89

Johan **Gustaf Örtlund**, 1868-1936

Karin (Karolina) **Örtlund**, 1867-1940

Gösta (Gustav) Emanuel **Örtlund**, 1894-1989

Olga Vilhelmina **Örtlund**, 1898-1988

Karl **Eugén Örtlund**, 1897-1977

Ingrid Maria **Örtlund**, 1907-1958

Ellen Linnéa **Örtlund**, 1912-2008

Jan Bertil **Örtlund**, 1945-1997

Erik Elias **Örtlund**, 1899-1985

Vendela **Karin** (Karolina) **Örtlund**, 1899-1993

Bertil Esaias **Örtlund**, 1906-1986

Rut **Märta** Alvida **Örtlund**, 1910-1996

Gustaf rekryterades från Älvsbacka i Värmland.

Ordförande i Missionsförsamlingen.

Gösta var kassör i Metall avd 233 1921-28. Från 1933
förste och mångårig chef för Stålrörverket.

Ordförande i Missionsförsamlingen.

Bertil var skicklig klensmed, smidde den sjuarmade
ljusstaken i Virsbo Kyrka.